PRITARTA
Vilniaus rajono savivaldybės mero
2025 m. liepos 2 d. potvarkiu Nr. M22-2772

PATVIRTINTA
Vilniaus r. Sudervės Mariano
Zdziechovskio pagrindinės
mokyklos direktoriaus
2025 m. liepos 18 d.
įsakymu Nr. V-36

VILNIAUS R. SUDERVĖS MARIANO ZDZIECHOVSKIO PAGRINDINĖS MOKYKLOS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA „MODERNAUS ŠVIETIMO IDĖJŲ ĮGYVENDINIMO LABORATORIJA“

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

Požiūris į vaiką ir jo ugdymą(si). Vilniaus r. Sudervės Mariano Zdziechovskio pagrindinė mokykla (toliau – Mokykla) teikia kokybišką, vaiko poreikius atitinkantį ikimokyklinį, priešmokyklinį, pradinį, pagrindinį ir specialųjį ugdymą. Mokykla siekia laiduoti visapusišką vaiko asmenybės sklaidą, ugdydama aktyvų, savimi ir kitais besirūpinantį, kūrybingą, savimi bei savo gebėjimais pasitikintį, kultūrinei įvairovei atvirą vaiką, turintį stiprią pažinimo motyvaciją. Sudaromos palankios prielaidos tolesniam sėkmingam vaiko ugdymuisi.

Ugdymo(si) procesas grindžiamas holistinio ugdymo principais – orientuojamasi į visapusišką vaiko raidą: pažintinę, emocinę, socialinę, kūrybinę ir fizinę. Veikla organizuojama pasitelkiant žaidimą, patirtinį mokymąsi, aktyvų įsitraukimą ir prasmingą vaiko dalyvavimą.

Taikant **universalaus dizaino mokymuisi** (UDM) prieigą, užtikrinama visų vaikų socialinė ir edukacinė įtrauktis. Kiekvienam vaikui sudaromos sąlygos tapti aktyviu ugdymo(si) proceso bendrakūrėju, atsižvelgiant į jo unikalius gebėjimus, interesus ir patirtis.

Mokykloje vaikų ugdymas ir ugdymasis grindžiamas požiūrio į vaiką ir vaiko ugdymą(si) sąlygotomis **vertybėmis**:

- vaiko orumas – kiekvieno vaiko nelygstamos vertės, autentiškumo, unikalumo pripažinimas ir puoselėjimas;
- vaiko gerovė – vaikų gerovės pirmumo pripažinimas, puoselėjant vaiko saugumą, sveikatą, darną su savimi ir kultūrine, socialine bei fizine aplinka;
- saviraiškos laisvė – kiekvieno vaiko kūrybinio potencialo ir laisvės išreikšti save pripažinimas, palaikymas ir skatinimas;

• lygiavertis dalyvavimas – lygiavertėmis sąveikomis grindžiamo ugdymo(si) vertės pripažinimas, sudarant maksimalias sąlygas kiekvienam vaikui dalyvauti bendrame ugdymosi procese ir pašalinant ugdymosi kliūtis;

• lygiateisiškumas ir teisingumas – vienodų teisių augti ir ugdytis visiems pripažinimas, užtikrinant galimybes kiekvienam vaikui optimaliai vystyti ir reikšti savo potencines galias nepriklausomai nuo priežasčių, susijusių su lytimi, sveikata, socialine ir kultūrine padėtimi. Minimizuojamos atskirties ir diskriminavimo galimybės, atstovaujama vaikų teisėms mokykloje ir už jos ribų;

• pagarba, tolerancija ir atvirumas įvairovei – atviros, pagarba, empatija ir tolerancija grindžiamos ugdymo(si) aplinkos kūrimas, pripažįstant įvairovę kaip vertybę ir sudarant sąlygas visiems vaikams sėkmingai dalyvauti, natūraliai priimant prigimtinius ir kultūrinius skirtumus;

• bendruomeniškumas, demokratija ir pilietiškumas – pagarba asmeniui grindžiamos demokratinės aplinkos kūrimas, priklausymo bendruomenei jausmo puoselėjimas, atsakomybės už save ir kitus ugdymasis;

• kultūrinis tapatumas – pagarbos savo šalies kultūrai (gimtajai kalbai, etninei kultūrai, tautos istorijai) puoselėjimas, padedant vaikui išreikšti save kaip savo šalies kultūros dalyvį ir kūrėją ir pozityviai priimti kitų kultūrų savitumą;

• tradicijų ir inovacijų dermė – puoselėjame tautines tradicijas ir kultūrines vertybes, tuo pat metu drąsiai žengdami į inovacijų ir technologijų pasaulį, derindami praeities išmintį su šiuolaikiniais poreikiais.

Mokykla yra unikali tuo, kad joje puoselėjama vaiko raidos ir ugdymo teorijų įvairovė bei holistinė praktika, pagrįsta priežiūros ir ugdymo vienove. Ikimokyklinio ugdymo programa grindžiama konstruktyvistinės (*J. Piaget, J. Bruner*) ir sociokultūrinės raidos (*L. Vygotsky*) **teorijų** nuostatomis, kurios pabrėžia vaiko aktyvų mokymąsi, socialinės aplinkos ir sąveikos svarbą bei mokymosi per patirtį ir stebėjimą reikšmę.

Vadovaudamiesi **universalaus dizaino mokymuisi** principais, pripažįstame, kad vaikų įvairovė yra natūrali ir nuspėjama. Siekiame, kad kiekvienas vaikas galėtų visavertiškai dalyvauti ugdymo(si) procese, todėl šaliname ugdymo aplinkos barjerus ir taikome įvairius metodus bei priemones, atitinkančias skirtingus poreikius. Ugdymo(si) aplinką kuriame kaip bebarjerę erdvę, kurioje svarbų vaidmenį atlieka mokytojai, tėvai, specialistai ir įstaigos vadovai.

Vaikai ir jų poreikiai. Mokykla teikia ikimokyklinio ugdymo paslaugas. Į bendrosios paskirties grupes integruojami specialiųjų ugdymosi poreikių (SUP) turintys vaikai. Jiems ugdymo(si) procese pagalbą teikia logopedas, psichologas, socialinis pedagogas, specialusis pedagogas, judesio korekcijos specialistas. Įgyvendinant įtraukties principus, siekiama sudaryti kiekvienam vaikui individualius poreikius atitinkančias ugdymosi sąlygas.

Kiekvienoje grupėje, taip pat bendrose Mokyklos vidaus ir lauko erdvėse, sąmoningai parenkamos ugdymui(si) tinkamos priemonės ir žaislai, nuolat kuriamos ir atnaujinamos estetiškos, vaikų poreikius ir interesus atliepiančios aplinkos. Siekiama, kad aplinka būtų aktyviai įtraukianti, atvira vaikų iniciatyvoms, skatintų tyrinėjimą, judėjimą, saviraišką bei socialinį bendravimą.

Mokykloje kuriamos šios ugdymo(si) **kontekstinės aplinkos**:

- *universalaus dizaino mokymuisi kontekstas* – aplinkos, kuriose visi vaikai, nepaisant jų individualių skirtumų, gali aktyviai dalyvauti, žaisti, mokytis ir patirti įvairiapusius ugdymosi potyrius;
- *žaismės kontekstas* – vaikų amžių ir raidos tarpsnius atitinkantys, vaikams lengvai prieinami žaislai, žaidimai, ugdymo priemonės ir situacijos, kurie skatina žaisti pasitelkiant judesį, pojūčius, emocijas, vaizduotę ir mąstymą;
- *judraus patirtinio ugdymo(si) kontekstas* – aplinkos ir veiklos, kurios kasdien skatina vaikų fizinį aktyvumą, gerina sveikatą, stiprina motorinius įgūdžius ir motyvuoja mokytis per judesį;
- *kultūrinių dialogų kontekstas* – daugiakultūrę aplinką atspindintys simboliai, atributika, plakatai, knygos bei vizualinė medžiaga lenkų, lietuvių ir kitomis kalbomis. Šios priemonės padeda vaikams formuotis kultūrinei tapatybei, ugdyti atvirumą ir pagarbą įvairovei;
- *kalbų įvairovės kontekstas* – skatinamas kalbų pažinimas ir teigiamos nuostatos įvairių kalbų atžvilgiu. Grupėse ir bendrose erdvėse pateikiama kalbinė įvairovė – simboliai, kortelės, žaidimai, plakatai bei bibliotekos priemonės padeda ugdyti žodinius ir nežodinius komunikacijos gebėjimus;
- *tyrinėjimo ir gilaus mokymo(si) kontekstas* – veiklos ir aplinkos, kurios atliepia vaiko natūralų smalsumą, skatina tyrinėti aplinką, gilintis į reiškinius ir atrasti įvairius pažinimo bei mokymosi būdus;
- *realių ir virtualių aplinkų kontekstas* – aplinkos, kurios padeda vaikams pažinti pasaulį įvairiais būdais – tiek tiesiogiai per realią patirtį, tiek per skaitmenines/virtualias priemones, suteikiančias galimybę gilinti supratimą, lavinti skaitmeninį raštingumą ir plėsti akiratį;
- *kūrybinių dialogų kontekstas* - grupėse ir bendrose ugdymo erdvėse prieinamos įvairios meninės raiškos priemonės, kurios skatina vaikų vaizduotę, kūrybiškumą, smalsumą bei estetinio pasaulio pajautą.

Mokykloje kuriami ugdymo(si) kontekstai, kurie tenkina ir turtina pagrindinius, kiekvienam vaikui aktualius **poreikius**:

- *žaidimo poreikis* – turėti laisvę, pakankamai laiko, erdvės, žaidimo partnerių ir galimybę per bendrus žaidimus kurti vaikų kultūrą;

- *saugumo poreikis* – jaustis saugiam, gerbiamam, matomam, girdimam, tinkamai globojamam, sulaukti paramos ir pagalbos, kai jos reikia;
- *draugysčių poreikis* – jaustis priimamam, jausti bendrumą, lygiavertiškumą su kitais, kitų paramą, artimumą, turėti vieną ar keletą artimesnių draugų;
- *komunikavimo poreikis* – dalintis su kitais emocijomis, mintimis, idėjomis žodžiu ir nežodinėmis priemonėmis (mimika, judesiu, piešiniu, muzikos kūriniu ir pan.);
- *pažinimo džiaugsmo poreikis* – smalsauti, tyrinėti, klausinėti, aiškinti(s), kurti ir išbandyti, džiaugiantis naujais atradimais ir gebėjimu pažinti;
- *kūrybinės saviraiškos poreikis* – tyrinėti ir atrasti unikalias savo kūrybines galias per įvairias veiklas.

Vaikų poreikiai yra neatsiejama jų kultūros dalis, todėl ugdymo(si) procese skiriamas ypatingas dėmesys jų pažinimui ir tenkinimui. Siekiame kurti aplinką, kurioje užtikrinamas fizinis ir emocinis saugumas, jaučiamas rūpestis, pagarba ir meilė vaikui. Ugdymas grindžiamas vaiko individualumo pripažinimu, jo poreikių, interesų, emocijų ir raidos tempo paisymu. Deriname individualų ritmą su aktyviomis, į patirtį orientuotomis veiklomis, sudarydami sąlygas kiekvienam vaikui atsiskleisti.

Vaikas – svarbiausias ugdymo(si) proceso dalyvis. Siekiame ugdyti atvirą, komunikabilų, savimi pasitikintį, kultūrinei įvairovei jautrų, kūrybingą, lanksčiai mąstantį ir savimi bei kitais besirūpinantį asmenį. Kuriamos sąlygos, leidžiančios vaikui nuosekliai augti, mokytis ir tobulėti visose raidos srityse

Tėvų (globėjų) ir vietos bendruomenės poreikiai. Viena iš strateginių Mokyklos veiklos krypčių – pagalba šeimai bei tėvų (globėjų) įtraukimas į ugdymo(si) procesą. Tėvai (globėjai) – svarbiausi vaikų ugdytojai ir partneriai, atsakingi už vaiko gerovę, sveikatą bei visapusišką ugdymą. Mokykla siekia užtikrinti abipusiu pasitikėjimu, pagarba, partneryste ir konfidencialumu grįstą bendradarbiavimą tarp mokytojo, vaiko ir šeimos.

Tėvai (globėjai) aktyviai dalyvauja ugdymo procese: prisideda prie ugdomosios aplinkos kūrimo, tradicijų puoselėjimo, vaiko sveikatos stiprinimo, įsitraukia į projektus bei renginius. Su šeimomis tariamasi dėl vaiko ugdymo(si) tikslų, švietimo pagalbos teikimo bei saviraiškos poreikių tenkinimo, atsižvelgiant į jų lūkesčius. Tėvų (globėjų) lūkesčiai įvairūs – vieni tikisi kokybiško ugdymo ir gabumų plėtojimo, kiti – emocinio saugumo bei geros vaiko savijautos, dar kiti – pagalbos įveikiant socialinius ar pažintinius sunkumus. Atsižvelgiant į tai, ugdymo(si) procese prioritetas teikiamas žaismingam, patirtiniam veikimui, teigiamam mikroklimatui, kompetentingiems pedagogams bei ugdymo aplinkų praplėtimui už Mokyklos ribų.

Norėdami pažinti ir atliepti šeimų poreikius, reguliariai organizuojame apklausas, susirinkimus, tradicinius renginius, bendrus projektus bei renkame informaciją apie vaiką supančią

socialinę, emocinę, kultūrinę ir sveikatinimo aplinką. Kasdienė ir nuolatinė komunikacija su tėvais (globėjais) vykdoma per elektroninį dienyną „Mano dienynas“, el. paštu, taip pat tiesioginio kontakto būdu.

Kuriame sąlygas visiems Mokyklos bendruomenės nariams – vaikams, šeimoms ir pedagogams – augti, bendradarbiauti ir kurti saugią, įtraukią bei vaikui palankią ugdymo aplinką.

Regiono savitumas. Mokykla įsikūrusi vaizdingoje, gamtos apsuptoje vietovėje – vos 15 km nuo sostinės Vilniaus. Mokyklos aplinką supa miškai, ežerai ir atvira gamtinė erdvė, kuri tampa natūralia, dinamiška ugdymo(si) aplinka. Esame toli nuo didelių, judrių gatvių, todėl mažai triukšmo, tyras oras, daug paukščių bei medžių. Lauko aplinkos apsodintos vaikų, tėvų (globėjų) ir mokytojų užaugintomis įvairiomis gėlėmis ir augalais. Taip skatiname ekologinį ir patirtinį vaikų ugdymą(si).

Netoliese esantys „Vilnoja“ akmens skulptūrų parkas ir ežeras suteikia vaikams daug galimybių pažinti aplinką – stebint augalus, vandenį ir paukščius lavinami pojūčiai, smalsumas, tyrinėjimo įgūdžiai. Regiono kultūrinį savitumą atskleidžia unikali Švč. Trejybės bažnyčia, dar vadinama „lietuviškuoju Panteonu“. Ši išskirtinės architektūros bažnyčia skatina vaikų domėjimąsi vietos istorija, kultūra ir tradicijomis, tampa pažintinių veiklų dalimi bei ugdo pagarbą kultūriniam paveldui. Greta esantis Urban parkas suteikia galimybių patirtiniam ugdymui gamtoje, tyrinėjimams bei aktyviai fizinei veiklai, puoselėjant vaikų aplinkos pažinimo ir sveikos gyvensenos įgūdžius. Vilniaus rajono savivaldybės Centrinės bibliotekos Sudervės struktūrinis padalinys praturtina vaikų ugdymą patirtinėmis skaitymo, pažintinėmis ir kūrybinėmis veiklomis, skatina domėjimąsi knyga, kalba ir literatūra. Greta esanti Sudervės ambulatorija prisideda prie vaikų sveikatos stebėsenos ir užtikrina greitą medicininę pagalbą bendruomenės poreikiams.

Mokyklos savitumas. Mokykloje ikimokyklinio ugdymo paslaugos teikiamos vaikams nuo 1,5 iki 6 metų. Grupės yra mišraus amžiaus, o visi ikimokyklinio ugdymo mokytojai yra baigę šiai sričiai skirtas kvalifikacines studijas. Mokykloje dirba meninio ugdymo mokytojos, o ugdomoji veikla praturtinama nusiraminimo, atsipalaidavimo, garso, judesio bei šokio terapijos elementais.

Užsiėmimams pasitelkiama sensorinė erdvė ir takelis iš natūralių miško medžiagų, skatinantis pojūčių lavinimą. Švietimo pagalbą teikia specialistų komanda – psichologas, socialinis pedagogas, specialusis pedagogas, logopedas, judesio korekcijos specialistas. Vaikams, turintiems didelių specialiųjų ugdymo(si) poreikių, papildomą pagalbą teikia mokinio padėjėjas.

Atsižvelgiant į tėvų poreikius ir išnaudojant įstaigos gamtinius išteklius – erdvią lauko teritoriją bei turtingą augmeniją – į ugdymą integruojami gamtosauginiai, ekologiniai, tvarumo aspektai. Vaikų buvimas lauke laikomas prasminga ugdymosi dalimi: jie laisvai žaidžia ir mokosi įvairiose aplinkose. Bendruomenė aktyviai įsitraukia į gamtos puoselėjimo veiklas – sodinimo, tvarkymo, švarinimo akcijas.

Ugdymo turinys praturtinamas išvykomis į aplinkinius gamtos ir kultūros objektus: parkus, bibliotekas, ūkius. Mokykla puoselėja savitas šventes ir tradicijas, kurios įtvirtina bendruomeniškumo jausmą.

Mokyklos ugdymo filosofija grindžiama bendruomeniškumu, tautinių ir pilietinių vertybių puoselėjimu. Aktyvi savivalda įtraukia visus bendruomenės narius – vaikus, tėvus ir mokytojus. Tarpusavio santykiai kuriami remiantis pagarba, atsakomybe ir kūrybišku problemų sprendimu.

Ypatingas dėmesys skiriamas **etnokultūriniam ugdymui** bei inovatyviai lauko pedagogikai, kuri skatina vaikų tyrinėjimą, pažinimą ir gebėjimą pritaikyti žinias praktinėje veikloje. Tokiu būdu ugdymo procesas tampa sąmoningas, prasmingas ir įtraukiantis.

II SKYRIUS
IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Ikimokyklinio ugdymo programa apibrėžia ikimokyklinio ugdymo paskirtį bei poreikius, ugdymo principus, tikslą ir uždavinius, ugdymo(si) rezultatus, ugdymo(si) turinio gaires, procesus, kontekstus, vaikų pasiekimų dokumentavimo ir pažangos stebėsenos sistemą, ugdymo(si) tęstinumą.

Programos paskirtis per vaikystės raidos procesus sukurti prielaidas vaikų kokybiškam ugdymui, kuris brandina kūną, smegenų struktūras, skatina visavertę vaiko raidą, pasitelkdamas personažus, vaidybinius, STREAM metodus, išnaudodamas įstaigos geografinius ir socioedukacinius kontekstus, kurie kuriami pasitelkiant ikimokyklinio ugdymo principus:

- **ugdymo(si) ir priežiūros vienovės principas**. Ikimokyklinio ugdymo(si) procesui būdinga ugdymo(si) ir priežiūros vienovė. Kiekviena suplanuota ir nesuplanuota sąveika bei kasdienė rutina yra ugdanti, turtinanti vaiko patirtį. Ilgalaikis, nuolatinis, saugus vaiko emocinis ryšys su mokytoju sukuria prielaidas visavertei vaiko raidai ir ugdymui(si);
- **vaiko raidos ir ugdymo(si) dermės principas**. Ugdymo(si) procese atsižvelgiama į raidos nulemtą vaikų poreikių, patirties ir gebėjimų įvairovę ir skatinama visapusiška vaiko raida – fizinė, emocinė, socialinė, pažinimo, komunikavimo, meninės raiškos;
- **žaismės principas.** Žaismingumas yra viso ikimokyklinio vaikų ugdymo(si) pagrindinis bruožas, neatsiejama tyrinėjimo, eksperimentavimo, fantazavimo, kūrybos dalis, o žaidimas – svarbiausia savarankiška vaiko veikla;
- **sociokultūrinio kryptingumo principas**. Ugdymas(is) yra grindžiamas žmogiškosiomis, tautinėmis ir pilietinėmis vertybėmis, padedančiomis vaikams įsitraukti į supančią kultūrinę aplinką ir didinančiomis atvirumą kultūrinei bei kalbinei įvairovei;

- **integralumo principas**. Siekiama visuminės vaikų raidos, užtikrinamas darnus visų pasiekimų sričių gebėjimų plėtojimas, ugdymo(si) sričių tarpusavio ryšiai, vidinės turinio sąsajos kiekvienoje ugdymo(si) srityje, vaikų veiklos integralumas;
- **įtraukties principas.** Sudaromos sąlygos kiekvienam vaikui ugdytis, plėtoti savo galias, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę, atsižvelgiant į ugdymosi poreikių įvairovę;
- **kontekstualumo principas.** Vaikų ugdymas(is) vyksta estetiškuose, į veiklą įtraukiančiuose, vaikų iniciatyvoms atviruose artimiausios socialinės, kultūrinės, kalbinės ir gamtinės aplinkos kontekstuose, siekiama vaikų ugdymo(si) patirčių aktualumo, prasmingumo;
- **vaiko ir mokytojo bendro veikimo principas**. Aplinkos, sąveikos, bendros prasmės kuriamos įsiklausant ir atliepiant vaikų poreikius, interesus, iniciatyvas, nuomonę, drauge priimant sprendimus;
- **lėtojo ugdymo(si), užtikrinančio gilų įsitraukimą, principas.** Vaikai giliai išgyvena ir pajaučia kiekvieną *čia ir dabar* momentą, kai skiriama pakankamai laiko kasdienei rutinai, tyrinėjimo ar kūrybos procesui, nuostabai ir atradimo džiaugsmui;
- **reflektyvaus ugdymo(si) principas.** Mokytojas drauge su vaiku emocijomis ir veiksmais atspindi vaiko veikimo patirtis. Su vaikais drauge pagal jų gebėjimus apmąstomos vaikų emocijos, veiklos ir jų rezultatai, numatomas tolesnis veikimas. Mokytojai apsvarsto autentiškas vaikų patirtis, veiklos kokybę ir savo pedagoginių sprendimų poveikį vaikų ugdymui(si);
- **šeimos ir mokyklos partnerystės principas.** Mokykla ir šeima (globėjai) bendradarbiauja rengiant Programą, užtikrinant ugdymo(si) tęstinumą ir dermę, kuriant susitelkusią, kartu besimokančią bendruomenę. Tėvai ir mokyklos darbuotojai pasitiki vieni kitais ir veikia dėl vaikų interesų.

III SKYRIUS
TIKSLAS, UŽDAVINIAI, UGDYMO(SI) REZULTATAI

Ikimokyklinio ugdymo tikslas – atsižvelgiant į vaikų prigimtines galias, patirtį, poreikius, šeimos ir bendruomenės susitarimus, kurti lanksčius edukacinius kontekstus, įgalinančius vaikus išsiugdyti pasitikėjimo, rūpinimosi savimi ir kitais, kultūrinio ir socialinio jautrumo, komunikavimo, lankstaus mąstymo, kūrybiškumo, mokėjimo mokytis pradmenis.

Programos tikslui pasiekti įgyvendinami šie **uždaviniai**:

1. Vaikai per patirtines veiklas gamtoje pažins aplinkosaugą ir mokysis atsakingai elgtis su gamtos ištekliais.

Iš vaiko perspektyvos: *Aš tyrinėsiu gamtą – stebėsiu augalus, gyvūnus, rūpinsiuosi aplinka ir mokysiuosi, kaip elgtis atsakingai.*

2. Vaikai ugdysis tyrinėdami pasaulį per įvairias žaidybines ir patyrimines veiklas, kuriose savarankiškumas, smalsumas ir mokytojo palaikymas padeda atrasti naujus dalykus bei plėtoti mokymosi įpročius.

Iš vaiko perspektyvos: *Aš žaisiu, tyrinėsiu, užduosiu klausimus ir pats bandysiu rasti atsakymus – mokytoja ar mokytojas man padės, kai reikės.*

3. Vaikai naudodami skaitmenines priemones (pvz., planšetes, programėles, edukacinius robotukus – bitutes, išmaniąją lentą, interaktyvų gaublį) kurs, žais, tyrinės ir mokysis spręsti problemas, atsakingai elgtis virtualioje erdvėje ir bendradarbiauti su kitais.

Iš vaiko perspektyvos: *Aš naudosiu planšetę, robotuką ar interaktyvų ekraną, kad kurčiau, žaisčiau, mokyčiausi ir dirbčiau kartu su draugais.*

4. Vaikai aktyviai kurs ugdymo(si) aplinką – mokysis reikšti savo mintis, bendradarbiauti, spręsti nesutarimus, o jų unikalūs mokymosi būdai bus pripažįstami ir palaikomi bendradarbiaujant su šeima ir specialistais.

Iš vaiko perspektyvos: *Aš galėsiu pasakyti, kas man patinka, kaip noriu mokytis, kalbėsiu apie jausmus, susitarsiu su kitais ir jausiu, kad esu svarbus.*

5. Vaikai kūrybiškai reikš save per menines, kalbines ir konstrukcines veiklas, naudodami įvairias priemones bei medžiagas – jiems bus sudarytos sąlygos drąsiai kurti, improvizuoti ir dalintis savo idėjomis su kitais.

Iš vaiko perspektyvos: *Aš piešiu, lipdau, pasakoju istorijas, dainuoju, vaidinu – ir drąsiai dalinuosi tuo, ką sukūriau.*

6. Vaikai per žaidimus, pasakas, grupinius susitarimus ir pokalbius ratu mokysis atpažinti jausmus, suprasti kitus, kurti santykius ir stiprinti pasitikėjimą savimi.

Iš vaiko perspektyvos: *Aš kalbėsiu apie savo jausmus, mokysiuosi suprasti draugus, draugauti, susitarti ir pasitikėti savimi.*

Ugdymo(si) rezultatai. Ikimokyklinio ugdymo(si) rezultatai – tai vaikų raidos eigoje nuosekliai įgyjami ir plėtojami pasiekimai: vertybinės nuostatos, žinios ir supratimas, gebėjimai. Vaiko pasiekimai grindžiami *Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu*, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. V-1142 „Dėl Ikimokyklinio ugdymo programos gairių patvirtinimo“ (ir jo pakeitimo įsakymais), kuriame jie suskirstyti į 18 tarpusavyje susijusių pasiekimų sričių. Jų visuma laiduoja visapusišką vaiko potencialo augimą, atliepia visuminio ugdymo(si) sampratą ir sudaro prielaidas sėkmingai tolesnei vaiko socialinei, emocinei, pažintinei bei fizinei raidai.

Pasiekimų sritys glaudžiai susijusios su penkiomis ugdymo(si) sritimis, kurios įstaigoje interpretuojamos ir įgyvendinamos atsižvelgiant į vaiko individualias galias. Vadovaujantis susitarimu, gairėse pateikti pasiekimai įstaigoje sugrupuojami į stambesnius blokus, siekiant aiškiau

atskleisti jų sąsajas su ugdymo(si) turiniu bei prioritetais. Vienas iš pagrindinių įstaigos ugdymo(si) prioritetų – ugdyti **pasitikintį savimi, kūrybiškai besimokantį vaiką**, gebantį veikti savarankiškai ir bendradarbiaujant.

Ikimokyklinio ugdymo(si) įgyvendinimas grindžiamas visuminio ugdymo principu, kuriame integraliai taikomi **universalus dizainas mokymuisi**, **žaidimas**, **patirtinė veikla**, **ekologinis ugdymas** bei **kontekstinis mokymasis**. Šie principai padeda užtikrinti, kad ugdymo(si) procesas būtų prasmingas, įtraukus, orientuotas į vaiko poreikius, interesus ir patirtį, bei skatintų kiekvieno vaiko sėkmingą mokymąsi.

IV SKYRIUS
UGDYMO(SI) TURINYS, PROCESAS IR APLINKOS

Mokykloje ugdymo(si) turinio pagrindas grindžiamas visuminiu ugdymu(si), universalaus dizaino mokymuisi prieiga, vaiko žaidimu ir kitomis patirtinėmis veiklomis. Ugdymo(si) turinio, aplinkų ir metodų pasirinkimas bei taikymas yra bendra mokytojo ir vaiko atsakomybė: mokytojas – kaip ugdymo profesionalas, o vaikas – kaip savo poreikių, galių ir patirčių ekspertas. Ugdymas(is) grindžiamas dialogu – vaikas ir mokytojas kartu pasirenka jiems tinkamus ugdymo(si) metodus, formas ir priemones, remdamiesi įvairove, kūrybiškumu bei vaiko patirtimi.

Ikimokyklinio ugdymo programos turinys įgyvendinamas per penkias vaiko raidą skatinančias visuminio ugdymo sritis: „Mūsų sveikata ir gerovė“, „Aš ir bendruomenė“, „Aš kalbų pasaulyje“, „Tyrinėju ir pažįstu aplinką“, „Kuriu ir išreiškiu“. Šios sritys, atsižvelgiant į vaikų poreikius, polinkius, gebėjimus bei interesus, yra konkretinamos, papildomos, pritaikomos ir savitai įgyvendinamos kiekvienoje Mokyklos grupėje.

Ugdymo(si) turinys orientuotas į ikimokyklinio amžiaus vaikų galių augimą. Jis sudaromas pagal pasiekimų sritis, kurios grindžiamos vaiko galiomis: pasitikintis, lanksčiai mąstantis, komunikabilus, kūrybingas, sėkmingai besimokantis, jautrus kultūrų įvairovei, besirūpinantis savimi ir kitais. Šios septynios vaiko galios aprėpia aštuoniolika pagrindinių ugdymo(si) pasiekimų sričių.

Kiekvienoje pasiekimų srityje apibrėžiama vertybinė nuostata, esminiai gebėjimai bei ugdymo(si) gairės iš vaiko perspektyvos. Ugdymo(si) gairėse pateikiamos galimos ugdymo(si) situacijos – tiek spontaniškos ar vaikų inicijuotos veiklos, tiek mokytojų pasiūlytos ar suplanuotos veiklos bei veiksenos.

Mokytojas, pasitelkdamas ugdymo(si) gaires, pats kuria ir įgyvendina ugdymo(si) turinį, atsižvelgdamas į kiekvieno vaiko ar vaikų grupės ugdymo(si) poreikius. Ugdymo(si) turinio

rengimas grindžiamas integruotu požiūriu, siekiant visapusiškai ugdyti vaikų gebėjimus, įgūdžius ir vertybines nuostatas.

PASITIKINTIS VAIKAS		
Pasiekimų sritis	**Vertybinė nuostata, esminiai gebėjimai**	**Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)**
Savivoka ir savigarba	**Vertybinė nuostata** – pasitiki savimi ir savo gebėjimais, gerbia save ir kitus. **Esminiai gebėjimai:** pažįsta savo kūną, pasako, kad yra berniukas (mergaitė), supranta savo augimą ir gebėjimų tobulėjimą, prisistato kitam, komentuoja, kuo domisi, kas patinka (nepatinka), supranta ir gina savo bei kitų teises būti ir žaisti kartu, priskiria save savo šeimai, grupei, įstaigos bendruomenei, žino savo tautybę, tėvynę. *Nuoroda į pasiekimų aprašą – https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/76bb8f404b5911ee8185e4f3ad07094a/asr*	**Vaiko amžius: 0 – 3 metai** ❖ Žaidžia įvairius žaidimus su veidrodžiu: žiūri į save iš šono, iš priekio, žiūri į save kartu su kitais vaikais. ❖ Pastebi savo ir kitų vaikų išvaizdos panašumus ir skirtumus. ❖ Reaguoja į pagyrimus ir pastabas, pasitiki grupėje dirbančiais suaugusiaisiais, palankiai sąveikauja su kitais į grupę ateinančiais žmonėmis. **Vaiko amžius: 4 – 6 metai** ❖ Mėgaujasi atsakomybe už nedidelių užduočių atlikimą, reiškia nuomonę jam aktualiais klausimais. ❖ Žaidybinėse situacijose kalba apie šeimą ir grupę, jaučiasi bendruomenės narys. ❖ Žino savo amžių ir lytį. Supranta ir skiria mergaites nuo berniukų pagal vardus, išvaizdą, aprangą. ❖ Pasako savo tautybę, šalį, kurioje gyvena. ❖ Dalyvauja grupės veiklose: pokalbiuose, žaidimuose, šventėse, įvairiuose kituose renginiuose. ❖ Žaidžia savireguliaciją plėtojančius žaidimus (sustingti, nekalbėti, nesusijuokti, garsiai ploti, tyliai pakuždėti ir t.t.). ❖ Drauge su kitais vaikais žaidžia įvairius stalo žaidimus, kurie moko išlaukti eilės, išklausyti draugo.
Emocijų suvokimas ir raiška	**Vertybinė nuostata** – domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais. **Esminiai gebėjimai:** atpažįsta, atliepia, įvardija, aptaria savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis,	**Vaiko amžius: 0 – 3 metai** ❖ Žaisdamas, kūno raiška, mimika imituoja įvairias emocines būsenas, žaidžia su nuotaikų

	įprastose ramiose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus.	kortelėmis, minkštomis pagalvėlėmis. ❖ Pastebi draugo emocinę būseną: kartu džiaugiasi, paguodžia, paglosto. ❖ Žaisdamas ir atlikdamas sudominusią veiklą, sutelkia dėmesį, laikosi grupėje numatytos tvarkos, susitarimų ir taisyklių. ❖ Supykęs mėgina taikyti įvairius nusiraminimo, atsipalaidavimo būdus (pučia pyktį, spaudžia žaisliuką, plėšo popieriukus, ištrepsi liūdesį ir t.t.), siūlo juos kitiems. **Vaiko amžius: 4 – 6 metai** ❖ Dalyvauja pokalbiuose, akcijose apie jausmus (pvz.: „Mano emocijos“, „Savaitė be patyčių“, „Balionų draugystė“ ir t.t.). ❖ Išbando pačių bendraujant atrastus draugystės užmezgimo ir palaikymo būdus. ❖ Inicijuoja bendrus žaidimus imituojančius gyvenimiškas situacijas, perteikiant pagrindines emocijas. ❖ Tyrinėjant įsimena pagrindines emocijas, supranta iš ko jos atsiranda ir kaip galima jas valdyti. ❖ Vaidina emocijų situacijas (draugystės, pykčio, pavydo), spėlioja draugo emocijas.
Ugdymo(si) kontekstai, pedagogo vaidmuo, metodai, būdai		
Ugdymo kontekstas: universalaus dizaino mokymuisi, žaismės, tyrinėjimo ir gilaus mokymosi kontekstai. **Mokytojo vaidmuo:** parenka veiklas bei žaidimus, kartu žaidžia, vaidina. Išgyvena veikimo laiką drauge, tačiau tuo pačiu kantriai stebi ir laukia, kol vaikai plėtos žaidimo eigą patys. Ugdytojai siūlo vaikams aktyvaus judėjimo ir atsipalaidavimo žaidimus, pratimus, padedančius suvaldyti neigiamų emocijų raišką. Mokytojas ugdo vaikų gebėjimą suvokti save, savo augimą ir savo galimybes, padeda nukreipti impulsus, padeda rasti išeitį iš keblios situacijos ir įveikti sunkumus. Skatina vaikus kalbėti apie tai, kas yra gerai, o kas blogai (pvz.: pokalbiai apie jausmus „Kai aš laimingas“, „Kai jaučiu pavydą“, „Kai jaučiuosi piktas“, „Koks aš šiandien?“), kalbama apie gėrį, laimę (aptariamos situacijos, kuriose vaikai jautė baimę, pyktį ar džiugesį). **Ugdymo(si) būdai:** tyrinėjimai, eksperimentai, kūrybiniai bei imitaciniai žaidimai, savireguliaciją plėtojantys žaidimai, pokalbiai, diskusijos apie jausmus, minčių lietus.		
LANKŠČIAI MĄSTANTIS VAIKAS		
Pasiekimų sritis	**Vertybinė nuostata, esminiai gebėjimai**	**Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)**

Matematinis mąstymas	**Vertybinė nuostata** – nusiteikęs pažinti pasaulį jam suprantamais matematiniais būdais. **Esminiai gebėjimai:** atranda skaičių ir figūrų pasaulį, plėtoja supratimą ir kalbą apie skaičiavimo ir matavimo būdus, jų taikymą aplinkai pažinti, problemoms spręsti, geba išreikšti pastebėjimus apie objektų kiekį, formą, dydį, sekas, vietą ir judėjimo kryptį.	**Vaiko amžius: 0 – 3 metai** ❖ Domisi įvairiomis formomis, dydžiais ar spalvomis išsiskiriančiais daiktais. ❖ Surikiuoja kelių objektų rinkinį pagal ilgumą ar stambumą į vieną eilę. ❖ Keičia savo ar daikto padėtį erdvėje, ar daro ką nors tam tikra seka (pvz.: žaidimas „Trečias bėga“, „Daryk taip, kaip Jonelis daro“ ir t.t.). ❖ Žaisdami išsiskaičiuoja naudodami skaičiuotes. **Vaiko amžius: 4 – 6 metai** ❖ Susipažįsta su įvairiomis geometrinėmis formomis ir pastebi jas artimiausioje aplinkoje - saulė panaši į skritulį, namo stogas – į trikampį. ❖ Nuosekliai įvardija skaičius nuo 0 iki 10. Skaičiuoja daiktus, jų kiekį susieja su skaičiumi. ❖ Žaidžia žaidimus su skaitmenų kortelėmis, pritaiko atitinkamą skaitmenį daiktų grupei. ❖ Matuojant atstumą, ilgį, tūrį, masę, naudojasi vienu ar keliais sąlyginiais matais (savo pėda, piršto storiu, lazdele ir t.t.). ❖ Klausinėja, kiek laiko žaisime, kelinta valanda, už kiek laiko eisime miegoti, kiek liko laukti iki kito gimtadienio. ❖ Modeliuoja gyvenimiškas situacijas, kurių metu reikalinga skaičiavimo ir skaičių žymėjimo patirtis, pasidaryti pinigus (gamina eurus, euro centus). Žaidžia parduotuvę arba įsivaizduoja, jog reikia pasikeisti pinigus banke į smulkesnius ir pan.
Skaitmeninis sumanumas	**Vertybinė nuostata** – nusiteikęs pažinti, išbandyti ir saugiai naudoti aplinkoje esančias skaitmenines technologijas. **Esminiai gebėjimai:** geba pažinti ir naudoti lengvai valdomas skaitmenines priemones, kurti elementarų skaitmenini turinį, sudaryti kelių vienas po kito einančių veiksmų programos.	**Vaiko amžius: 0 – 3 metai** ❖ Spaudo, liečia, purto ir kt. išmėgina žaislų veikimo principus siekdamas efekto. ❖ Mokosi sutelkti dėmesį ir klausytis, žaisdamas suaugusiojo inicijuojamus garsų žaidimus, klausydamasis įvairių aplinkos

		garsų, ritmų, eilėraščių, dainelių gimtąja ir kitomis kalbomis ❖ Domisi įvairiomis rašymo, vaizdinės informacijos pateikimo priemonėmis, galimybe palikti ženklus popieriuje, ekrane. **Vaiko amžius: 4 – 6 metai** ❖ Žaidžia su aplinkoje esančiais įvairiais išmaniaisiais žaislais, naudodamas pagrindines jų paleidimo ir veikimo funkcijas. Naudoja paprastas programėles interaktyvioje SMART lentoje piešiniams sukurti. ❖ Žino ir grupės draugams parodo, kaip paleisti vaizdo medžiagą. ❖ Atlieka įvairias užduotėles planšetėje (skaičiavimo, skaitymo, spalvų pažinimo, gyvūnų grupavimo ir t.t.). ❖ Klauso interaktyvių pasakų, atliepia jas. ❖ Pasirenka (mokytojo padedamas) ir naudoja pagal amžių tinkamas interneto svetaines, programėles, kad galėtų atlikti projektines veiklas, kūrybines užduotis.
Ugdymo(si) kontekstai, pedagogo vaidmuo, metodai, būdai		
Ugdymo kontekstas: tyrinėjimo ir gilaus mokymosi, realių ir virtualių aplinkų kontekstai. **Mokytojo vaidmuo:** mokytojas stengiasi sužadinti vaiko smalsumą įvairiomis kūrybinėmis užduotimis, įtaigiu pasakojimu, pasitelkdamas skaitmenį turinį. Ugdymo(si) turinio paįvairinimui naudoja edukacines bitutes „Bee-bot“ ir planšetes. Moko atsakingai naudotis skaitmeninėmis technologijomis, supažindina su realios ir skaitmeninės aplinkos atvaizdais. Padeda ieškoti informacijos. Organizuoja veiklą, kurioje dalyvaudami vaikai įgyja supratimą apie ilgio, tūrio, masės matavimo priemones. Formuojamas ir plečiamas vaiko žodynas, reikalingas dalinantis idėjomis apie daiktų dydžių santykius („šiek tiek didesnis“, „truputį mažesnis“, „didžiausias“, „mažiausias“ ir kt.). Domisi, ką vaikai veikė vakar, kalbamasi apie tai, kas bus rytoj. **Ugdymo(si) būdai:** tyrinėjimai, eksperimentai, pokalbiai, diskusijos, IT taikymas (fotografavimas, vaizdo stebėjimas ir analizavimas, įvairių užduočių sekų atlikimas interaktyvioje lentoje), STEAM.		
KOMUNIKABILUS VAIKAS		
Pasiekimų sritis	**Vertybinė nuostata, esminiai gebėjimai**	**Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)**
Kalbų supratimas	**Vertybinė nuostata** – domisi žodiniais ir nežodiniais komunikavimo būdais, yra nusiteikęs išklausyti ir suprasti kitą. **Esminiai gebėjimai:** klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, įvairiomis formomis, būdais ir priemonėmis	**Vaiko amžius: 0 – 3 metai** ❖ Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, reaguoja neverbalinę raišką. ❖ Supranta įvairiomis formomis (simboline, garsine, grafine,

	perteikiamas prasmes, amžių atitinkančius įvairaus pobūdžio tekstus.	vaizdine, žodine) perteikiamas reikšmes. ❖ Supranta skaitomus nesudėtingus trumpus tekstus, pasakojamas istorijas ir jose vykstančių įvykių seką, suvokia su dienotvarke susijusius paaiškinimus. **Vaiko amžius: 4 – 6 metai** ❖ Domisi raidėmis, tekstu, rašytinės kalbos elementais ir simboliais. ❖ Klausosi įvairaus stiliaus ir turinio tekstų, juos apibūdina ir perteikia skirtingais raiškos būdais. ❖ Supranta amžių atitinkančius meninius ir informacinius tekstus.
Kalbinė raiška	**Vertybinė nuostata** - nusiteikęs kalba ir kitomis komunikavimo priemonėmis bendrauti su kitais, išreikšti savo patirtį, jausmus, mintis ir emocijas. **Esminiai gebėjimai:** naudodamas žodines ir nežodines raiškos priemones, dalinasi savo patirtimi, jausmais, mintimis, įsitraukia į pokalbį ir jį plėtoja, pasakoja, atpasakoja ir kuria paprastas istorijas, kopijuoja aplinkoje matomus žodžius, parašo savo vardą.	**Vaiko amžius: 0 – 3 metai** ❖ Laikosi elementarių kalbinio bendravimo normų. Vartoja mandagumo žodžius. ❖ Mėgdžiojimu, skiemenų ar žodžių pakartojimais, veiksmais, mimika ir pantomimika dalyvauja paprastuose žodiniuose žaidimuose. ❖ Dalyvauja žodiniuose ritminiuose žaidimuose (pvz., „Virė virė košę“), mėgdžiodamas veiksmus, skiemenis ar garsus. **Vaiko amžius: 4 – 6 metai** ❖ Deklamuoja, pasakoja, atpasakoja, apibūdina, kuria, diskutuoja, aiškina taikydamas verbalines ir neverbalines raiškos priemones. ❖ Dalinasi patirtimi, norais, pasiūlymais. ❖ Komunikuoja paprastomis rašytinės raiškos formomis, kuria ženklus, simbolius, kopijuoja žodžius, spausdintinėmis raidėmis rašo savo vardą. ❖ Atsižvelgia į bendravimo tikslą ir situaciją. ❖ Atsižvelgiant pagal amžių kalba vientisais ar sudėtiniais sakiniais, taisyklingai taria kalbos garsus.
Ugdymo(si) kontekstai, pedagogo vaidmuo, metodai, būdai		

Ugdymo kontekstas: kalbų įvairovės ir kultūrinių dialogų kontekstai.
Mokytojo vaidmuo: mokytojas organizuoja įvairias kalbines ir žaidybines situacijas, kurios skatina vaikų raišką ir tarpusavio bendravimą. Sudaro palankias sąlygas kūrybiniams dialogams, kurių metų ugdoma vaizduotė, skatinamas spontaniškas kalbėjimas. Kalbiniai gebėjimai ugdomi visos dienos metu bendraujant su aplinką, žaidybinių veiklų metu ar sprendžiant įvairias iškilusias situacijas. Mokytojas sudaro palankią aplinką vaikų ir kitų bendruomenės narių bendravimui, skatina vaikus pasitikėti savimi, bendraujant su kitais, reikšti jausmus, mintis, ketinimus žodžiais. Mokytojas grupėse įrengia bibliotekėles, skaitymo ir ramybės erdves, sudaro galimybes vaikams naudotis skaitmeniniu turiniu, padedančiu pažinti rašto simbolius. Planuoja išvykas į biblioteką, skatina dalyvavimą projektinėse veiklose, gilinant supratimą apie pasaulio šalis.
Ugdymo(si) būdai: pokalbiai-diskusijos, taikomas „Minčių lietaus“ būdas, ritmikos pratimai (žodžių ir judesių sujungimui) vaidybiniai žaidimai, individualūs aptarimai, kuriamos pasakos bei istorijos, didaktiniai stalo žaidimai, IKT .

KŪRYBINGAS VAIKAS

Pasiekimų sritis	Vertybinė nuostata, esminiai gebėjimai	Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)
Meninė raiška	**Vertybinė nuostata** – domisi menų kalbomis, jaučia meninės raiškos džiaugsmą. **Esminiai gebėjimai:** pagal savo išgales tyrinėja menų kalbas, spontaniškai ir tikslingai išreiškia emocijas, įspūdžius, mintis, idėjas jau įvaldytomis meninės raiškos priemonėmis, atpažįsta savo meninius pomėgius, vartoja paprasčiausias jam žinomas ir suprantamas menines sąvokas savo patirčiai išreikšti.	**Vaiko amžius: 0-3 metai** ❖ Naudoja įvairias menines priemones tapant, atliekant įvairias užduotis (piešia įvairia technika: guašu, akvarele, anglimi, spalvotais pieštukais, vaškinėmis kreidelėmis. Kuria ant netradicinių paviršių: audinio, stiklo, plėvelės, aplikuoja mozaikos principu). ❖ Išmėgina modeliną, plastiliną, „slaimą“ konstruojant ir lipdant įvairias formas. ❖ Eksperimentuojant susipažįsta su pagrindinėmis spalvomis, atranda naujų spalvų kūrimo būdus. ❖ Klauso įvairių muzikos kūrinių, mėgina atkartoti vaikiškų dainelių tektus. ❖ Judesį susieja su muzika, ritmu, nuotaika. ❖ Grodamas susipažįsta su įvairiais garso išgavimo būdais – mušimu, pūtimu, braukimu. **Vaiko amžius: 4 – 6 metai** ❖ Gamina atvirukus, kvietimus, knygeles, dovanėles draugams, šeimos nariams. ❖ Improvizuoja su muzikos instrumentais, pats kuria instrumentus iš antrinių žaliavų. ❖ Laisvai šoka ir kuria šokio judesius, patiriant džiugių emocijų.

Gebėjimas žaisti	**Vertybinė nuostata** – nusiteikęs kartu su kitais vaikais plėtoti žaidimus, kurdamas vaikų žaidimo kultūrą. **Esminiai gebėjimai:** individualiai ir drauge su kitais žaidžia ir pats kuria įvairius žaidimus: režisūrinius, vaidmenų ir žaidimus su taisyklėmis, moka laikytis skirtingų žaidimų taisyklių.	**Vaiko amžius: 0-3 metai** ❖ Jungia du - tris jau matytus žaidybinius veiksmus į paprastą veiklą. ❖ Apžiūrinėja vaizduojamą daiktą, savo sumanymą ir fantaziją atskleidžia draugams. ❖ Drauge su kitais tikslingai kuria žaidimo erdvę, pritaiko vietą, atsirenka žaidimui reikalingas priemones, žaislus. **Vaiko amžius: 4 – 6 metai** ❖ Kuria neįtikėtinus pasakojimus, juos interpretuoja ir vertina. ❖ Pasakos ar istorijos perteikimui naudoja vaizdines priemones: pieštukines, pirštinines lėles ir t.t. ❖ Sąveikauja su kitais, buriasi į didesnes 3-5 vaikų grupeles ir plėtoja žaidimą. ❖ Drauge su kitais tikslingai kuria žaidimo erdvę, pritaiko vietą, atsirenka žaidimui reikalingas priemones, žaislus. ❖ Vaidina įvairias žinomas pasakas (pvz.: „Ropė“, „Trys paršiukai“ „Raudonkepuraitė“), trumpas improvizacijas pagal pačių vaikų išgalvotus siužetus. ❖ Persirengia įvairiais personažų kostiumais, konstruoja savo sumanytas kaukes.
Estetinis suvokimas	**Vertybinė nuostata** – domisi, gėrisi, grožisi gamtine ir kultūrine aplinka. **Esminiai gebėjimai:** atpažįsta įvairius gamtinės ir kultūrinės aplinkos reiškinius, reaguoja į juos, jaučia, suvokia ir, remdamasis savo supratimu, aptaria estetinius jų ypatumus, dalinasi asmeninėmis estetinėmis patirtimis, džiaugiasi savo ir kitų kūryba.	**Vaiko amžius: 0-3 metai** ❖ Džiaugiasi ir rodo suaugusiam savo ir kitų šventinę aprangą, jos aksesuarus: batus, suknelę, skarelę ir t.t. ❖ Sutelkia dėmesį, parodo pastebėjęs Mokyklos patalpose ar teritorijoje ryškius puošybos elementus, parodos eksponatus. ❖ Susidomi ir rodo emociją pastebėjęs ryškią, judančią ar šviečiančią detalę aplinkoje – balioną, girliandą, švieselę ar kitą dekoraciją. **Vaiko amžius: 4 – 6 metai** ❖ Suaugusiųjų padedamas, dalyvauja kūrybiniuose konkursuose, projektuose, festivaliuose, parodose, vertina

		pateiktus kūrybinius darbelius, pasirodymą. ❖ Stebi ir komentuoja draugų vaidinimus, į Mokyklą atvykstančius spektaklius. ❖ Pastebi spalvų, formų grožį. Vertina savo ir draugų kūrybinius darbelius, gerbia kito nuomonę. ❖ Kuria individualius savo darbelių albumus, juos rodo draugams, mokytojams, tėvams.
Ugdymo(si) kontekstai, pedagogo vaidmuo, metodai, būdai		
Ugdymo kontekstas: universalaus dizaino mokymuisi, judraus patirtinio ugdymosi ir kūrybinių dialogų kontekstai. **Mokytojo vaidmuo:** mokytojas - vaikų veiklos koordinatorius, vaiko ugdymo(si) situacijų moderatorius, patarėjas, draugas, stebėtojas. Mokytojas padeda suprasti, praplėsti ir pagilinti vaiko mokymą(si), sustiprinant igyjamas patirtis. Sudaro sąlygas vaikams klausytis vokalinės ir instrumentinės muzikos įrašų, gyvos muzikos. Meninio ugdymo mokytoja gyvai pristato muzikinius instrumentus, kuriuos būtų galima paliesti, tyrinėti, susikaupimo, išbandyti (būgnas, mėnulio būgnelis, barškučiai, tambūrinas ir kt.). Mokoma dėmesio koncentravimo klausantis atliekamų kūrinių, skatinama vaikus išsakyti savo nuomonę po instrumento pristatymo, matyto koncerto, muzikinio spektaklio. Nuolatos palaikomas kontaktas su vaikais, jie skatinami kalbėti, atsakyti į klausimus, apibūdinti savo veiklą, išsakyti savo nuomonę, analizuoti, kritiškai mąstyti. Mokytojas yra vaiko žaidimo palaikytojas ir modeliuoja grupės aplinką taip, kad priemonės (tiek dailės, tiek įvairūs persirengimo kostiumai, kaukės, skarelės) grupės aplinkoje būtų vaikams lengvai prieinamos. **Ugdymo(si) būdai:** eksperimentavimas (dailės priemonėmis bei netradicinėmis priemonėmis: smėlis, augalai, akmenukai, skirtingos struktūros popierius bei medžiagos), tyrinėjimas (spalvų liejimas, žaislų gaminimas, senų ir naujų daiktų lyginimas) kūrybiniai vaidmeniniai žaidimai, muzikiniai žaidimai (muzikos klausymas, garsų pamėgdžiojimas, ritmikos pratimai), naratyvinis žaidimas, STEAM.		
SĖKMINGAI BESIMOKANTIS VAIKAS		
Pasiekimų sritis	**Vertybinė nuostata, esminiai gebėjimai**	**Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)**
Mokėjimas mokytis	**Vertybinė nuostata** – noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ką išmoko. **Esminiai gebėjimai:** geba mokytis ir pradeda valdyti savo mokymo(si) veiklą, smalsauja, įsitraukia į savo sumanytas ir kitų pasiūlytas veiklas, aktyviai siekia tikslo, stebi, apmąsto ir koreguoja savo veiklos procesą bei rezultatus.	**Vaiko amžius: 0-3 metai** ❖ Stebi, domisi, įsitraukia į bendras veiklas. ❖ Seka kitų vaikų ar suaugusiojo veiksmus, bando juos atkartoti žaidimo ar veiklos metu. ❖ Trumpam sutelkia dėmesį į grupinę veiklą – klausosi dainelės, stebi knygelės paveikslėlius ar dalyvauja bendrai kuriant. **Vaiko amžius: 4 – 6 metai** ❖ Imasi iniciatyvos, siekia savo tikslo. ❖ Prisitaiko prie situacijos, keičia sprendimus, išbando įvairius

		būdus, priemones, idėjas ir numato kelis žingsnius tikslui pasiekti, juos įgyvendina. ❖ Komentuoja, pasakoja, dalinasi patirtimi apie veiklos procesą ir rezultatą.
Tyrinėjimas	**Vertybinė nuostata** – domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando ir samprotauja. **Esminiai gebėjimai:** aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, eksperimentavimą, klausinėjimą), samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.	**Vaiko amžius: 0-3 metai** ❖ Tyrinėja gyvosios ir negyvosios aplinkos objektus ir reiškinius, jų savybes. ❖ Liečia, stebi, ragauja ar uosto įvairius daiktus ir medžiagas, siekdamas juos pažinti (pvz., smėlį, vandenį, lapus, vaisius). ❖ Reaguoja į gamtos reiškinius – lietų, vėją, saulę – išreiškia emociją, rodo ranka, bando žodžiais ar garsais juos apibūdinti. **Vaiko amžius: 4 – 6 metai** ❖ Sėja, sodina. Stebi augalų dygimą, augimą, nuima derlių. Moko(si) augalininkystės pradmenų. ❖ Taiko įvairius tyrinėjimo būdus ir priemones. ❖ Stebi, grupuoja, lygina pagal pasirinktus požymius ar savybes. ❖ Ieško panašumų ir skirtumų tarp objektų ir reiškinių. ❖ Pasirenka eksperimentui reikalingas priemones. ❖ Apmąsto savo veiklą, kelia klausimus ir siūlo idėjas.
Problemų sprendimas	**Vertybinė nuostata** – nusiteikęs priimti iššūkius ir spręsti problemas. **Esminiai gebėjimai:** geba atpažinti ir įvardyti iššūkį, problemą, kliūtį, savarankiškai ir drauge su kitais ieško iššūkio įveikos, problemos sprendimo būdų, apsvarsto ir pasirenka tinkamus konkrečiai situacijai, įvertina priimtų sprendimų pasekmes.	**Vaiko amžius: 0-3 metai** ❖ Stebi, vertina ir supranta savo ir kitų veiksmų pasekmes. ❖ Reaguoja į suaugusiojo ar bendraamžių emocijas po savo veiksmo – džiaugiasi, jei pagiriamas, susigėsta ar nuliūsta, jei sudrausminamas. ❖ Pastebi, kai ką nors netyčia numeta ar išpila, ir bando pataisyti situaciją – pakelia, atneša ar parodo suaugusiajam. **Vaiko amžius: 4 – 6 metai** ❖ Pasirenka tinkamiausią sprendimą esamai situacijai. ❖ Atpažįsta, įvardina ar bando apibūdinti esamą problemą.

		❖ Savarankiškai ar drauge su kitais ieško sprendimo būdų, eksperimentuoja, išbando žinomus ar sugalvotus veikimo būdus.
Kūrybiškumas	**Vertybinė nuostata** – nusiteikęs drąsiai kurti ir autentiškai išreikšti save, noriai tyrinėti naujas idėjas. **Esminiai gebėjimai:** pasitelkia patirtį ir vaizduotę, tyrinėja savo ir kitų idėjas, randa būdų ir priemonių parodyti originalumą ir išradingumą įgyvendindamas kūrybinius sumanymus, aptaria tai su kitais.	**Vaiko amžius: 0-3 metai** ❖ Pastebi, išbando ir naudoja įvairias medžiagas ir priemones skirtingais būdais. ❖ Lieja vandenį, barsto smėlį, tepa dažus rankomis ar įrankiais, tyrinėdamas jų savybes ir poveikį. ❖ Kuria paprastus darbus iš plastilino, popieriaus ar gamtinių medžiagų, maišydamas, spaudydamas, plėšydamas ar klijuodamas. **Vaiko amžius: 4 – 6 metai** ❖ Keičia kūrybines idėjas, atkartoja ir papildo įprastus veikimo būdus naujais elementais. ❖ Kuria siužetus, vaidmenis, taisykles. ❖ Domisi kitų kūryba, ją reflektuoja. Papasakoja, paaiškina, fantazuoja, užduoda klausimus. ❖ Žaidžia vaidmeninius žaidimus, per juos vis geriau pažįsta save ir savo galimybes, kitų žmonių gyvenimo būdą.
Ugdymo(si) kontekstai, pedagogo vaidmuo, metodai, būdai		
Ugdymo kontekstas: tyrinėjimo ir gilaus mokymosi bei realių ir virtualių aplinkų kontekstai. **Mokytojo vaidmuo:** mokytojas koordinuoja vaikų veiklas, moderuoja ugdymo(si) situacijas, kurios padeda vaikams suprasti, praplėsti ir pagilinti mokymą(si) ir sustiprinti įgyjamas patirtis. Mokytojas kuria kontekstus mokymui(si), kurie keltų vaikams iššūkius, skatintų tyrinėti, aktyviai ir kūrybiškai veikti, diskutuoti, reflektuoti, mokytis vienam iš kito ir veikti kartu. Mokytojas parūpina vaikų smalsumą, vaizduotę žadinančių, veiklumą skatinančių daiktų, mechanizmų, medžiagų kūrybiniams darbeliams, tyrinėjimui. Mokytojas kuria ir atnaujina stimuliuojančią grupės aplinką, kurioje vaikai savarankiškai gali surasti informaciją ir jam reikalingų priemonių (enciklopedijos, žemėlapiai, planšetės, interaktyvus ekranas ir kt.). **Ugdymo(si) būdai:** pokalbis – diskusija, hipotezių kėlimas, žaidimas, stebėjimas ir tyrinėjimas, eksperimentavimas, veiklos eigos ir rezultatų aptarimas, socialiniai - vaidmeniniai žaidimai, ekskursijos, IKT taikymas, STEAM.		
JAUTRUS KULTŪRŲ ĮVAIROVEI		
Pasiekimų sritis	**Vertybinė nuostata, esminiai gebėjimai**	**Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)**

Santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais	**Vertybinė nuostata** – nusiteikęs geranoriškai bendraamžiais bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiaisiais ir bendraamžiais. **Esminiai gebėjimai:** pasitiki mokytojais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdienėje ir neiprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai dalinasi savo mintimis, žino, kaip elgtis su nepažįstamais suaugusiaisiais. Geranoriškai elgiasi su bendraamžiais, natūraliai priima kitų skirtumus, draugauja bent su vienu vaiku, supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.	**Vaiko amžius: 0-3 metai** ❖ Žaisdamas kalbina kitus vaikus, atsiliepia į kvietimą bendrauti. ❖ Dalijasi žaislais ar daiktais, kviesdamas kitą vaiką prisijungti prie žaidimo. ❖ Naudoja žodžius, garsus ar gestus norėdamas atkreipti bendraamžio dėmesį ar parodyti susidomėjimą jo veikla. **Vaiko amžius: 4 – 6 metai** ❖ Dalinasi su grupėje dirbančiais suaugusiais ir bendraamžiais savo rūpesčiais, patyrimais, domisi jų jausmais, užjaučia, pasiūlo savo pagalbą. ❖ Noriai ką nors veikia su vaikais iš kitos socialinės, kalbinės, kultūrinės aplinkos. ❖ Įsitraukę į žaismės situacijas, bando juokauti „ateivių“, „užsienio“ kalbomis. ❖ Tyrinėja kitų vaikų kalbos vaizdo įrašus, mėgina pakartoti žodelius. ❖ Džiaugiasi svečiais grupėje, noriai svečiuojasi kitoje grupėje. ❖ Drąsiai diskutuoja su suaugusiais, išreiškia savo nuomonę (net ir skirtingą). Parodo supratimą ir pagarbą kitokiai išvaizdai, kitokiam požiūriui, kitai kultūrai.
Aplinkos pažinimas	**Vertybinė nuostata** – nori pažinti ir suprasti aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja. **Esminiai gebėjimai:** pažįsta jam suprantamus socialinius, kultūrinius ir gamtos objektus bei reiškinius, juos įvardija ir apibūdina, žinojimą pritaikydamas žaidimuose ir kitose veiklose.	**Vaiko amžius: 0-3 metai** ❖ Susipažįsta su įvairiais gamtos ir oro reiškiniais: giedra, lietus, sniegas, griaustinis, vaivorykštė. ❖ Stebi augalų augimą, žydėjimą, mokosi saugoti, prižiūrėti gamtą. ❖ Tyrinėja augalus, liečia jų lapus, žievę, uosto gėlių žiedus. ❖ Atpažįsta gyvūnų ir paukščių iliustracijas, fotografijas, mėgdžioja judesius, garsus. Spalvina gyvūnų ir paukščių trafaretus, bando juos piešti, lipdyti. ❖ Atranda naujas veiklas naudodami gamtines medžiagas (žaidžia su smėliu, vandeniu, rankioja akmenėlius ir t.t.).

		Vaiko amžius: 4 – 6 metai ❖ Dalyvauja grupės išvykose į gamtą, teatrą, muziejų. Jose rodo susidomėjimą, stengiasi nepamiršti atlikti mažas užduotis. Pasakoja apie tai, kas buvo įdomu, o kas nelabai. ❖ Tyrinėja kitų šalių simbolius, kalbą, žemėlapius, žmonių gyvenimo būdą (tradicijas, maistą, aprangą ir t.t.). ❖ Įsitraukia į veiklas, puoselėjančias šeimos ir liaudies tradicijas. Vaizduoja, pasakoja apie savo šeimą, jos buitį, tradicijas, domisi, kuo tos tradicijos skiriasi nuo kitų kultūrų. ❖ Pažįsta gyvenamosios vietovės objektus ir vietas, pastebi jų pasikeitimus. ❖ Diskutuoja apie suaugusiųjų profesijas, darbus ir buitį palengvinančią techniką, kokių savybių žmogui reikia darbe. Žaisdamas šeimos žaidimus, imituoja tėvelių profesijas, keliauja į jų darbovietes.
Ugdymo(si) kontekstai, pedagogo vaidmuo, metodai, būdai		
Ugdymo kontekstas: kultūrinio dialogų, kūrybinių dialogų, tyrinėjimo ir gilaus mokymosi kontekstai. **Mokytojo vaidmuo:** mokytojas ugdo vaikų bendradarbiavimo įgūdžius veikiant daugiakultūrinėje aplinkoje, moko tolerancijos kitos išvaizdos, gebėjimų žmonėms. Kuria daiktinę aplinką, parūpina priemonių vaikų vaidmenų žaidimams. Drauge su vaikas skaito literatūros kūrinius apie žmonių tarpusavio santykius, įvairius poelgius, skirtumus. **Ugdymo(si) būdai:** kūrybiniai projektai, rengiamos tautos tradicijas menančios šventės, ekskursijos aplankant miestelio gamtos ir kultūros objektus, žymias istorines vietas. Tikslingos pasirinktos medžiagos analizavimas (aiškinasi ir išreiškia supratimą apie tai, kad kai kurie žmonės patiria skurdą, šiems žmonėms yra reikalinga pagalba), tyrinėjimas, STEM.		
BESIRŪPINANTIS SAVIMI IR KITAIS VAIKAIS		
Fizinis aktyvumas	**Vertybinė nuostata** – noriai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus. **Esminiai gebėjimai:** tiksliai ir koordinuotai šliaužia, ropoja, eina, bėga, lipa, išlaiko pusiausvyrą judėdamas, meta, gaudo ir spiria kamuolį, spontaniškai ir tikslingai atlieka kasdienius veiksmus, kuriems būtina akių ir rankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika, derina	**Vaiko amžius: 0-3 metai** ❖ Žaidžia smėliu bei smulkia gamtine medžiaga ant šviesos stalo. ❖ Pieštuku, teptuku piešia, braižo nesudėtingas geometrines figūras, lipdo įvairius daiktus, kerpa tiesiai, taisyklingai laikydamas žirkles ir klijuoja paveikslėlius.

	judesius poroje, grupėje šokdamas ar žaisdamas.	❖ Veiksmus su smulkiais daiktais atlieka vikriai, tiksliai ir kruopščiai. **Vaiko amžius: 4 – 6 metai** ❖ Tikslingai siekia atlikti įvairius kūno judesių pratimus. ❖ Bėgioja salėje nurodyta kryptimi, reaguoja į signalą (sustoja, vėl pradeda judėti), juda greičiau-lėčiau. ❖ Dalyvauja ryto mankštose. ❖ Žaidžia judriuosius žaidimus su kamuoliu, rungtyniauja estafetėse.
Savireguliacija ir savikontrolė	**Vertybinė nuostata** – nusiteikęs valdyti dėmesį, emocijų raišką ir elgesį. **Esminiai gebėjimai:** sutelkia dėmesį ir pastangas veiklai, dažniausiai laikosi tvarkos ir susitarimų, bendraudamas su kitais elgiasi mandagiai, stengiasi kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus, įsiaudrinęs geba nusiraminti.	**Vaiko amžius: 0-3 metai** ❖ Laikosi susitarimų, elgiasi mandagiai, taikiai bendraudami su kitais, kalbėdami vartoja žodžius: „mano“, „tavo“, „aš berniukas“, „aš mergaitė“. ❖ Žaidžia „šeimos“ žaidimus, įvardindami vaidmenis: „mama“, „senelis“, „teta“ ir t.t. ❖ Rodo pasitenkinimą kasdiene tvarka bei ritualais. Lengvai priima dienos ritmo pasikeitimus. ❖ Nerimaudamas kalbasi su mokytoja, nusiminęs ar pavargęs randa „ramybės“ zoną poilsiui. **Vaiko amžius: 4 – 6 metai** ❖ Pasako suaugusiam apie tai kaip jaučiasi, bando apibūdinti kodėl. Laukia mokytojo komentaro. ❖ Kuria taisykles, jas išbando. Supranta susitarimų, taisyklių prasmę bei naudingumą ir dažniausiai savarankiškai stengiasi jų laikytis.
Kasdienio gyvenimo įgūdžiai	**Vertybinė nuostata** – domisi, kas padeda augti sveikam ir saugiam. **Esminiai gebėjimai:** esant galimybei renkasi sveikatai palankų maistą, savarankiškai pavalgo, pasirūpina savo kūno švara, prisideda prie aplinkos tvarkos palaikymo, rodo pradinius saugaus elgesio mokykloje įgūdžius, pasako, kaip saugiai elgtis gatvėje, buityje, gamtoje ir su nepažįstamais žmonėmis.	**Vaiko amžius: 0-3 metai** ❖ Bando segti sagas, varstyti raištelius, apsiauti batukus, apsirengti ir nusirengti padedant suaugusiajam. ❖ Pastebi, kad yra nešvarus ir savarankiškai prausiasi, šukuojasi plaukus. ❖ Pasako, kaip reikia apsirengti šiltu ir šaltu oru. ❖ Prižiūri, saugoja savo kūną, taisyklingai sėdi.

		❖ Žaidžia didaktinius stalo žaidimus, kuriose reikia parinkti aprangą pagal metų laikų kaitą. **Vaiko amžius: 4 – 6 metai** ❖ Siekia būti savarankiškas: pats pavalgo, apsirengia, laikosi asmens higienos. ❖ Dalyvauja projektuose sveikatingumui stiprinti. ❖ Laisvai renkasi priemones bei kuria žaidimų erdvę (pvz.: „Žaidimų aikštelė“ „Autostrada“ „Kliūčių miestas“), kurioje patys veikia, keičia bei papildo žaidimo priemones. ❖ Tyrinėja maisto produktus, aiškinasi ir komentuoja kuo naudingi ar žalingi vieni ir kiti maisto produktai. ❖ Gamina su suaugusiais sveikus patiekalus: salotas, arbatas, užkandžius. ❖ Dalyvauja probleminiuose pokalbiuose apie slypinčius pavojus aplinkoje. ❖ Išvykų metu siekia laikytis eismo taisyklių, stebi kelio ženklus juos analizuoja ir samprotauja. ❖ Žino kur kreiptis nutikus nelaimei.
Ugdymo(si) kontekstai, pedagogo vaidmuo, metodai, būdai		
Ugdymo kontekstas: judraus patirtinio ugdymo ir žaismės kontekstai. **Mokytojo vaidmuo:** mokytojas skatina vaikus diskutuoti, pasakoti, ką jie daro kasdien, kad būtų stiprūs ir sveiki. Mokytojas plečia vaikų supratimą apie sveikatą ir jos tausojimą: rodo edukacinius filmukus, organizuoja grupės ar kelių grupių projektus apie sveikatą, ligas ir jų įveikimo būdus, mitybą, sportą ir grūdinimąsi. Mokytojas siūlo vaikams įvairias žaidybines situacijas, kuriose vaikai galėtų vaikščioti ant pirštų galų, kulnų. Parūpina įvairaus sportinio inventoriaus, sudaro vaikams sąlygas važinėtis įvairiomis transporto priemonėmis bei rengia viktorinas apie saugų elgesį. Atsižvelgdamas į vaiko fizinę sveikatą bei gebėjimus, mokytojas sudaro sąlygas vaikui pažinti savo kūną ir jo galimybes, palaiko ir žadina vaiko judėjimo poreikį, skatina fizinį aktyvumą per judriuosius estafetėse. ir sportinius žaidimus, mokydamas fizinių pratimų, sudarydamas sąlygas vaikams varžytis. Parūpina, kad ugdomojoje aplinkoje būtų smulkiosios motorikos lavinimo priemonių: karoliukų, mozaikų, konstruktorių. Mokytojas per patirtines veiklas kalbasi su vaikais apie švarą. Organizuoja žaidimus kuriuose vaikai skatinami sudėti, kišti įvairius daiktus į dėžutes, minkyti tešlą, kirpti įvairias formas, vėliau jas klijuoti. Sistemingai skatina vaikus tvarkyti žaislus, padėti jiems rasti savo vietą, moko asmens higienos įgūdžių. Įrengia grupėje nusiraminimo vietą, parodo vaikams būdus padedančius nusiraminti. Paaiškina vaikams kaip netinkamas jų elgesys skaudina kitus, pagiria kai vaikas elgiasi tinkamai. Pasakoja istorijas, nutikimus, kurių veikėjai pozityviai sprendžia konfliktus. **Ugdymo(si) būdai:** pokalbis – diskusija, organizuojama „sveikatos savaitė“, dalyvaujama projektuose, skatinančiuose sveikatos stiprinimą, rengiamos varžybos, žaidžiami judrieji žaidimai.		

V SKYRIUS
VAIKŲ UGDYMO(SI) PAŽANGA, UGDYMOSI TĘSTINUMAS

Vaikų ugdymosi pasiekimai – tai žinios, supratimas, gebėjimai ir vertybinės nuostatos, kurias vaikai įgyja aktyviai dalyvaudami įvairiose ugdymosi aplinkose. Vertinant vaiko pažangą vadovaujamasi nuostatomis, kad *kiekvieno vaiko raida yra individuali, o pažanga priklauso nuo vaiko galimybių, mokytojų profesionalumo ir ugdymo(si) sąlygų*.

Atliekant vaikų pasiekimų vertinimą vadovaujamės šiais principais:

- lėtojo ugdymo(si) principas – kiekvienas vaikas mokosi savo tempu;
- reflektyvaus ugdymo(si) principas – veiklos, emocijos ir rezultatai apmąstomi drauge su vaikais;
- įtraukties principas – kiekvienam vaikui sudaromos sąlygos ugdytis, augti ir patirti sėkmę, atsižvelgiant į jo poreikius.

Vaikų pažanga vertinama nuolat, remiantis jų kasdiene veikla ir rezultatais. Mokytojai ir švietimo pagalbos specialistai:

- teikia įtraukiantį, motyvuojantį grįžtamąjį ryšį;
- skatina vaikų savęs įvertinimą;
- dokumentuoja ugdymo procesą savaitės planų refleksijose;
- renka ugdymosi įrodymus (stebėjimai, nuotraukos, įrašai ir kt.);
- analizuoja pažangą, lygindami ankstesnius ir esamus pasiekimus.

Vertinimas grindžiamas „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašu“. Vaiko pasiekimai dokumentuojami trumpais komentarais elektroniniame dienyne „Mano dienynas“, pagal 18 pasiekimų sričių. Su tėvais (globėjais) pažanga aptariama 2 kartus per metus (spalio ir gegužės mėn.) bei pagal poreikį. Visa informacija tvarkoma vadovaujantis konfidencialumo ir etikos principais.

Specialiųjų ugdymosi poreikių vaikų vertinimas. Vaikų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, pirminį vertinimą atlieka Vaiko gerovės komisija (VGK) arba Pedagoginė psichologinė tarnyba (PPT). Jų ugdymas planuojamas pagal bendrąją, pritaikytą ar individualią programą. Švietimo pagalbos specialistai, bendradarbiaudami su tėvais (globėjais), sudaro individualias švietimo pagalbos programas ir atlieka vertinimą 2 kartus per metus.

Atnaujinant programą, įstaiga užtikrino jos dermę su Priešmokyklinio ugdymo bendrąja programa, kad ugdymo(si) procesas būtų nuoseklus. Išlaikomas vaikų raidos *tęstinumas*, *žaidimo* pedagogika ir *patirtinis* ugdymas. Suderintos pasiekimų sritys ir kompetencijų augimo žingsniai

sudaro sąlygas vaikui sklandžiai pereiti iš ikimokyklinio į priešmokyklinį ugdymą, išlaikant jo mokymosi motyvaciją ir individualią pažangą.

_____

SUDERINTA
Mokyklos tarybos
2025 m. gegužės 14 d.
posėdžio protokolu Nr. 2